

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

**ХОВД АЙМГИЙН ХОВД СУМЫН ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИЙН
2020 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН**

Аудитын код: ХОА-2021/04/СТА-ТТЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn</p> <p>Ховд хот 2021 он</p>	<p>Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70432545 Цахим хаяг: Tsetsegsuren.A@audit.gov.mn Аудитор: Ц.Аззаяа Утас: 70432545 цахим хаяг: Azzaya.Ts@audit.gov.mn</p>
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

Агуулга.....	1
1. ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ	2
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан.....	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	11
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	12
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	14
3. АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	15
3.1. Ерөнхий зүйл	15
3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй	15
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	15
3.4 Материаллаг байдал.....	16
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	16
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө.....	16
3.5.2 Авлага.....	16
3.5.3 Бараа материал	17
3.5.4 Үндсэн хөрөнгө	18
3.5.5 Өр төлбөр	18
3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	19
3.5.10 Орлогын данс	19
3.5.11 Зардлын данс	20
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	21
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл	23
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга	24
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	24
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал.....	26
4. Менежментийн захидал.....	26
4. 5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	27

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
БОНС	Байгаль орчныг нөхөн сэргээх
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ТЭЗҮ	Техник эдийн засгийн үзүүлэлт

1. ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ

**ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061 Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2021.03.25 № 2/483
танай _____-ны № _____-т

ХОВД СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Я.ӨМИРХАН ТАНАА

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Бусад мэдээлэл нь байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт, үйл ажиллагааны тайлан, Төрийн үйлчилгээг чанарын шинэ шатанд гаргаж, ард иргэдийнхээ амьдрах орчныг сайжруулсан байдал, хамрах хүрээндээ хуулийн хэрэгжилтийг хангасан байдал зэрэг санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээллийг агуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Х.БОЛДБААТАР

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>486373204.3</u>	<u>524139126.6</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	82565706.2	88557275.5
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	82565706.2	88557275.5
3121	Төгрөг	82565706.2	88557275.5
31211	Төрийн сангийн харилцах	82565706.2	88557275.5
33	АВЛАГА	217146133.2	226575072.2
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	3058176.8	834305.2
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	0.0	16709040.0
33402	Татвар, НДШ – ийн авлага /ТӨҮГ/	1447155.4	0.0
335	Бусад авлага	2796368.0	298348.0
3351	Байгууллагаас авах авлага	2796368.0	298348.0
336	Зээлийн авлага	209844433.0	208733379.0
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	209844433.0	208733379.0
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	209844433.0	208733379.0
34	УРЬДЧИЛГАА	40000000.0	45890000.0
34300	Тусгай зориулалтын сан	40000000.0	40000000.0
34500	Хувийн хэвшлийн үйлдвэр, аж ахуйн газар	0.0	4200000.0
3471	Урьдчилгаа тооцоо	0.0	1690000.0
34712	Үндсэн хөрөнгө бэлтгэх урьдчилгаа	0.0	1690000.0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	146661364.9	163116778.8
351	Түүхий эд материал	6577887.0	15350107.0
35110	Тусгай зориулалттай материал	2061450.0	2061450.0
35130	Эм боох материал	4516437.0	13288657.0
354	Хангамжийн материал	140083477.9	147766671.8
35410	Бичиг хэргийн материал	1759600.0	2245710.0
35420	Аж ахуйн материал	20492462.0	23714419.9
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1100000.0	1152000.0
35440	Түлш, шатах тослох материал	12619110.0	10627600.0
35450	Барилгын засварын материал	1722700.0	2853141.0
35460	Хүнсний материал	8583730.9	7192511.9
35470	Бусад хангамжийн материал	93805875.0	99981289.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>4645627631.4</u>	<u>5736415102.4</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4645627631.4	5736415102.4
392	Биет хөрөнгө	4573244387.8	5664549265.3
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2723146255.5	3877101596.5
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-105551552.3	-201582749.4
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	163029172.0	116549172.0
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-104278147.9	-71423945.9
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	355011484.0	389622599.0

Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-292960983.7	-310132167.1
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	170911039.0	212484559.8
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-121593963.1	-122119874.0
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	147691900.0	199275260.0
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-81601470.1	-88291502.1
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	2003800.0	2003800.0
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	2102649353.0	2135499353.0
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-425696220.7	-517277791.3
39217	Ном	40483722.0	42840954.7
393	Биет бус хөрөнгө	72383243.6	71865837.2
39301	Програм хангамж	6351500.0	4678000.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3601656.4	-2445562.8
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	69633400.0	69633400.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>5132000835.7</u>	<u>6260554229.0</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>5331692.0</u>	<u>17205389.0</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	5331692.0	17205389.0
413	Өглөг	5331692.0	17205389.0
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	2319064.0	207819.0
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	168750.0	258750.0
4136	Бусад өглөг	2843878.0	16738820.0
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	2647218.0	16709040.0
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	196660.0	29780.0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>5126669143.7</u>	<u>6243348840.0</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	5126669143.7	6243348840.0
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1507216022.0	1507216022.0
51101	Өмч: - төрийн	1507216022.0	1507216022.0
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1930332865.6	3047012562.0
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1747142055.2	1929799170.6
51220	Тайлант үеийн үр дүн	183190810.5	1117213391.4
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1689120256.1	1689120256.1
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>5132000835.7</u>	<u>6260554229.0</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,977,626,483.2	4,492,878,546.7
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	108,478,650.2	66,790,681.5
110	Орлогын албан татвар	40,416,430.2	61,324,028.5
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	40,416,430.2	61,324,028.5
110002	Үйл ажиллагааны орлого	3,702,399.2	8,641,041.7
110003	Хөрөнгийн орлого	24,639,135.0	24,812,812.0
110008	Шууд бус орлого	12,074,896.0	27,870,174.8

Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

113	Хөрөнгийн албан татвар		
		1,290,000.0	660,000.0
113002	Бууны албан татвар	1,290,000.0	660,000.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	66,772,220.0	4,806,653.0
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	2,043,370.0	4,315,586.0
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,618,370.0	2,869,276.0
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	144,000.0	987,310.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	281,000.0	459,000.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	64,728,850.0	491,067.0
118101	Газрын төлбөр	-	164,367.0
	Ан амьтаны нөөц ашигласны төлбөр	63,789,000.0	
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	939,850.0	326,700.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	263,709,299.0	1,258,691,444.3
120	Нийтлэг татварын бус орлого	263,709,299.0	1,258,691,444.3
120003	Торгуулийн орлого	7,546,551.0	17,858,922.9
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	4,667,069.0	6,720,164.0
1E+06	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,685,000.0	363,500.0
1E+06	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,714,041.0	6,356,664.0
1E+06	Үнэ төлбөргүй авсан орлого	268,028.0	-
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого / үндсэн хөрөнгө/	251,495,679.0	1,227,656,081.5
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого / бараа материал/		6,456,275.9
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,605,438,534.0	3,167,396,420.9
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,507,491,600.0	1,744,347,800.0
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,507,491,600.0	1,744,347,800.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	68,878,934.0	172,932,866.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	57,108,234.0	150,326,664.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,480,200.0	5,998,300.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	8,290,500.0	16,607,902.0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,009,487,000.0	1,214,179,504.9
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	482,385,000.0	610,399,750.0
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг / орон нутаг улсад төвлөрүүлэх/		7,096,954.9
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	432,090,600.0	529,900,000.0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	95,011,400.0	66,782,800.0
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	19,581,000.0	35,936,250.0

Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	19,581,000.0	35,936,250.0
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,840,840,813.2	3,375,665,155.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,838,544,322.7	3,375,665,155.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,335,364,722.7	2,589,319,896.5
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,407,185,980.0	1,689,551,163.6
210101	Үндсэн цалин	992,663,835.0	1,229,356,907.7
210102	Нэмэгдэл	239,706,673.0	391,487,255.3
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,336,000.0	5,241,000.0
210104	Урамшуулал	78,108,980.0	63,466,000.6
210105	Гэрээт ажлын хөлс	90,370,492.0	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	186,663,685.5	216,243,692.7
210201	Тэтгэврийн даатгал	130,248,623.2	148,104,049.7
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,726,128.0	17,417,901.5
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,381,189.2	13,639,495.8
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,854,522.3	3,468,076.3
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	28,453,222.9	33,614,169.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	89,669,320.0	96,824,786.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,683,640.0	13,215,961.0
210302	Түлш, халаалт	75,490,680.0	82,516,495.0
210303	Цэвэр, бохир ус	495,000.0	1,092,330.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	142,832,014.0	127,931,968.0
210401	Бичиг хэрэг	10,050,919.0	8,919,750.0
210402	Тээвэр, шатахуун	33,998,010.0	31,171,840.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,330,050.0	6,557,700.0
210404	Ном, хэвлэл	313,668.0	600,600.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,524,000.0	3,820,750.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	270,765.0	1,676,100.0
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	22,499,602.0	3,321,150.0
210409	Бараа материал шилжүүлсэний зардал	66,845,000.0	71,864,078.0
2105	Нормативт зардал	145,562,532.1	95,611,445.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	25,616,533.0	25,685,011.0
210502	Хоол, хүнс	114,533,369.1	65,119,634.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,412,630.0	4,806,800.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	27,234,651.0	9,378,920.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		262,500.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	300,000.0	225,000.0

Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210604	Урсгал засвар	26,934,651.0	8,891,420.0
2107	Томилолт, зочны зардал	9,128,700.0	3,308,000.0
210702	Дотоод албан томилолт	9,128,700.0	3,308,000.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	60,808,336.4	73,392,944.8
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	57,989,291.4	70,776,494.8
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,206,900.0	1,239,000.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	275,000.0	469,450.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30,000.0	30,000.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	219,145.0	450,000.0
210807	Газрын төлбөр	138,000.0	147,000.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	950,000.0	281,000.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	266,279,503.7	277,076,976.3
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29,181,605.0	22,135,471.9
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,013,000.0	7,927,030.0
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	230,084,898.7	247,014,474.4
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	503,179,600.0	786,345,258.9
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	20,794,600.0	27,390,227.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	19,692,600.0	11,479,900.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		14,649,600.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,102,000.0	1,260,727.0
2135	Төсвийн захирагдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		141,458,327.0
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		111,313,127.0
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		30,145,200.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	482,385,000.0	617,496,704.9
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	482,385,000.0	610,399,750.0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		7,096,954.9
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	2,296,490.5	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	2,296,490.5	-
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	2,296,490.5	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	136,785,670.0	1,117,213,391.4
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	136,785,670.0	1,117,213,391.4

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>2871623298.2</u>	<u>3276586283.4</u>
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	108478650.2	66790681.5
110	Орлогын албан татвар	40416430.2	61324028.5
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	40416430.2	61324028.5
110002	Үйл ажиллагааны орлого	3702399.2	8641041.7
110003	Хөрөнгийн орлого	24639135.0	24812812.0
110008	Шууд бус орлого	12074896.0	27870174.8
113	Хөрөнгийн албан татвар	1290000.0	660000.0
113002	Бууны албан татвар	1290000.0	660000.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	66772220.0	4806653.0
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	2043370.0	4479953.0
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1618370.0	2869276.0
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	144000.0	987310.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	281000.0	459000.0
118101	Газрын төлбөр		164367.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	64728850.0	326700.0
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	63789000.0	0.0
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	939850.0	326700.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	155208054.0	25690140.9
120	Нийтлэг татварын бус орлого	155208054.0	25690140.9
120003	Торгуулийн орлого	7546551.0	17858922.9
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	147661503.0	7831218.0
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	52219490.0	363500.0
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	135000.0	7467718.0
120009	Бусад орлого	95307013.0	0.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2607936594.0	3184105460.9
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1507491600.0	1744347800.0
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1507491600.0	1744347800.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	68878974.0	172932866.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	57108274.0	150326664.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3480200.0	5998300.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	8290500.0	16607902.0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1011985020.0	1214179504.9
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	482385000.0	610399750.0
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг / орон нутаг улсад төвлөрүүлэх/	2498020.0	7096954.9
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	432090600.0	529900000.0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	95011400.0	66782800.0
1330	Төсвийн захирагчдаас	0.0	16709040.0
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		16709040.0
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	19581000.0	35936250.0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	19581000.0	35936250.0
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>2646866387.0</u>	<u>3085834772.0</u>

Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2646866387.0	3085834772.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2046221354.0	2280277453.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1413849800.0	1665787189.8
210101	Үндсэн цалин	989678600.0	1135310001.2
210102	Нэмэгдэл	252646100.0	386741497.8
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6336000.0	6864000.0
210104	Урамшуулал	78558400.0	93875790.8
210105	Гэрээт ажлын хөлс	86630700.0	42995900.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	174910900.0	218717862.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	118939500.0	153779365.1
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13992700.0	16188276.9
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11194200.0	12993087.5
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2798700.0	3329910.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	27985800.0	32427222.7
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	96275600.0	93531900.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	15663200.0	14617720.0
210302	Түлш, халаалт	78836000.0	77137780.0
210303	Цэвэр, бохир ус	1776400.0	1776400.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	47494340.0	50997000.0
210401	Бичиг хэрэг	7137500.0	7037500.0
210402	Тээвэр, шатахуун	28712040.0	29679900.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6705300.0	6688300.0
210404	Ном, хэвлэл	453700.0	453700.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2681800.0	3633600.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1804000.0	3504000.0
2105	Нормативт зардал	192447195.0	111573871.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	26342405.0	36222781.0
210502	Хоол, хүнс	162996200.0	68911990.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3108590.0	6439100.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13912200.0	9774500.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3000000.0	560600.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	300000.0	225000.0
210604	Урсгал засвар	10612200.0	8988900.0
2107	Томилолт, зочны зардал	9174900.0	3308000.0
210702	Дотоод албан томилолт	9174900.0	3308000.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	62763205.0	92604030.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	60234305.0	89788580.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	851900.0	1219000.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	275000.0	469450.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30000.0	30000.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	234000.0	450000.0
210807	Газрын төлбөр	138000.0	147000.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	1000000.0	500000.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	35393214.0	33983100.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27869614.0	19843500.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7523600.0	14139600.0

Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	600645033.0	805557318.9
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	20455000.0	27395227.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	19680000.0	11479900.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		14649600.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	775000.0	1265727.0
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	580190033.0	636703764.9
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	482385000.0	610399750.0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		7096954.9
213405	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	97805033.0	19207060.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	0.0	141458327.0
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		111313127.0
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		30145200.0
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	224756911.2	190751511.4
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	105858600.0	184759942.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	105858600.0	184759942.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	105858600.0	184759942.0
220001	Барилга байгууламж	8000000.0	0.0
221001	Их засвар	24000000.0	43415956.0
222001	Тоног төхөөрөмж	9000000.0	24365500.0
223001	Бусад хөрөнгө	25845000.0	18008122.0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	39013600.0	98970364.0
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-105858600.0	-184759942.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	141284000.0	0.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	141284000.0	0.0
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-141284000.0	0.0
	Эргэж төлөгдөх төлбөрийг хассан цэвэр зээл	<u>141284000.0</u>	-
	Эргэж төлөгдөх зээл	<u>141284000.0</u>	-
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-22385688.8	5991569.4
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	104951395.0	82565706.2
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	82565706.2	88557275.5

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,507,216,022.0	1,689,120,256.1	1,930,332,865.6	5,126,669,143.7
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,507,216,022.0	1,689,120,256.1	1,930,332,865.6	5,126,669,143.7
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,507,216,022.0	1,689,120,256.1	1,930,332,865.6	5,126,669,143.7
D01	2020 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	1,507,216,022.0	1,689,120,256.1	1,930,332,865.6	5,126,669,143.7
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			-557,195.0	-557,195.0
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,507,216,022.0	1,689,120,256.1	1,929,775,670.6	5,126,111,948.7

D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт		0.0	23,500.0	23,500.0
D08	Тайлант үеийн үр дүн			1,117,213,391.4	1,117,213,391.4
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,507,216,022.0	1,689,120,256.1	3,047,012,562.0	6,243,348,840.0

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		4,692,503.0
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,517,103,600.0	2,336,208,796.1
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,374,415,300.0	2,250,419,218.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,341,666,000.0	2,223,023,991.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,695,233,200.0	1,665,787,189.8
210101	Үндсэн цалин	1,149,461,600.0	1,138,621,015.8
210102	Нэмэгдэл	401,716,300.0	383,110,865.0
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,336,000.0	6,336,000.0
210104	Урамшуулал	94,723,400.0	94,723,409.0
210105	Гэрээт ажлын хөлс	42,995,900.0	42,995,900.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	228,856,800.0	218,717,862.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	161,047,100.0	153,779,365.1
210202	Тэтгэмжийн даатгал	16,952,400.0	16,188,276.9
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	13,561,900.0	12,993,087.5
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,390,700.0	3,329,910.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	33,904,700.0	32,427,222.7
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	93,859,400.0	93,531,900.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,910,100.0	14,617,720.0
210302	Түлш, халаалт	77,172,900.0	77,137,780.0
210303	Цэвэр, бохир ус	1,776,400.0	1,776,400.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	49,666,200.0	49,467,000.0
210401	Бичиг хэрэг	7,037,500.0	7,037,500.0
210402	Тээвэр, шатахуун	29,688,900.0	29,679,900.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,688,300.0	6,688,300.0
210404	Ном, хэвлэл	453,700.0	453,700.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,823,800.0	3,633,600.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,974,000.0	1,974,000.0

Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2105	Нормативт зардал	171,546,600.0	101,602,821.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	27,882,100.0	26,686,181.0
210502	Хоол, хүнс	137,225,400.0	68,477,540.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	6,439,100.0	6,439,100.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,634,000.0	12,156,900.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,000,000.0	3,943,000.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	300,000.0	225,000.0
210604	Урсгал засвар	8,334,000.0	7,988,900.0
2107	Томилолт, зочны зардал	4,390,900.0	3,128,000.0
210702	Дотоод албан томилолт	4,390,900.0	3,128,000.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	49,442,300.0	44,649,218.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	46,626,800.0	41,833,768.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,219,000.0	1,219,000.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	469,500.0	469,450.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30,000.0	30,000.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	450,000.0	450,000.0
210807	Газрын төлбөр	147,000.0	147,000.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	500,000.0	500,000.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,036,600.0	33,983,100.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	19,898,900.0	19,843,500.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	16,137,700.0	14,139,600.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	32,749,300.0	27,395,227.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	32,749,300.0	27,395,227.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	16,824,700.0	11,479,900.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тээгтэмж	14,649,600.0	14,649,600.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,275,000.0	1,265,727.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	91,188,300.0	85,789,578.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	91,188,300.0	85,789,578.0
	Барилга байгууламж	4,000,000.0	
221001	Их засвар	45,576,000.0	43,415,956.0
222001	Тоног төхөөрөмж	23,365,500.0	24,365,500.0
223001	Бусад хөрөнгө	18,246,800.0	18,008,122.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	51,500,000.0	
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,517,087,400.0	2,346,887,736.1
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,741,780,100.0	1,633,034,673.0
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,741,780,100.0	1,633,034,673.0

1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	683,265,100.0	670,085,595.1
132001	Орон нутгийн төсвөөс	616,482,300.0	603,302,795.1
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	66,782,800.0	66,782,800.0
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	35,937,200.0	35,936,250.0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	35,937,200.0	35,936,250.0
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	56,105,000.0	7,831,218.0
1E+06	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,105,000.0	363,500.0
1E+06	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	54,000,000.0	7,467,718.0
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	15,371,443.0

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	172932866.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	78109502.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	61400462.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1530000.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1530000.0
2105	Нормативт зардал	9971050.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	9536600.0
210502	Хоол, хүнс	434450.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1000000.0
210604	Урсгал засвар	1000000.0
2107	Томилолт, зочны зардал	180000.0
210702	Дотоод албан томилолт	180000.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	48719412.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	48719412.0
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	16709040.0
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	16709040.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	94823364.0
221001	Их засвар	1500000.0
222001	Тоног төхөөрөмж	4220000.0
223001	Бусад хөрөнгө	28310000.0
225001	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	60793364.0
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	172932866.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	172932866.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	150326664.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5998300.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	16607902.0

3. АУДИТЫН ТАЙЛАН

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч, Засаг дарга Я.Өмирхан танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн ОНХС-ийн хөрөнгийн төлөвлөлт, зарцуулалт, төрийн сангийн гүйлгээнд тавих дотоод хяналт зэрэг зөвлөмжүүдийг Менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 22-ноос 2021 оны 03 дугаар сарын 25-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Ц.Аззаяа гүйцэтгэв.

Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төрийн аудитын газарт 2021 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдрийн 1/101 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Ховд сумын засаг дарга нь Монгол улсын Үндсэн хууль болон УИХ, Засгийн газраас гарч буй хууль тогтоомжид нийцүүлэн төрийн үйлчилгээг ард иргэдэд хуулийн дагуу түргэн шуурхай, чанартай ил тод нээлттэйгээр хүргэх, тэгш хүргэж ажилгүйдэл, ядуурлыг бууруулан, хувь хүмүүс өрх гэрүүдэд өөрийгөө тэтгэн хөгжүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх, тэдний бие бялдар, сэтгэл зүйн сайн сайхан байдлыг хамгаалах гэсэн эрхэм зорилгын дор үйл ажиллагааны чиглэл зорилтоо тодорхойлон ажиллажээ.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Аймгийн засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд сумынхаа эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг эрчимжүүлж, байгаль орчин, бизнест ээлтэй ногоон хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэх
- Төрийн үйлчилгээг чанарын шинэ шатанд гаргаж, ард иргэдийнхээ амьдрах орчныг сайжруулах, аж амьдралыг дээшлүүлэх олон талт үйл ажиллагаа явуулах

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Ховд аймгийн Засаг даргын дэргэдэх санхүү, дотоод аудитын албанаас 2020 онд Ховд сумын ТТЗ-ын 2016-2019 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд шалгалт хийгдсэн байна.

Шалгалтаар сумын хэмжээнд 247 хүнтэй холбоотой 35326.5 мянган төгрөгийн зөрчил илрүүлж 27724.6 мянган төгрөгийн төлбөрийг аймгийн төсөвт оруулахаар 7601.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгуулахаар тус тус шийдвэрлэж улсын байцаагчийн 29 акт тус тус бичсэн байна.

Ховд сумын ТТЗ-ын үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд Дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх үе шатны материаллаг байдлын түвшнийг Б201, аудитыг гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлын түвшнийг В401 маягтаар тус тус баримтжуулан баталгаажуулав.

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, эрсдэлийн түшинг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Энэ нь материаллаг байдлыг үнэ цэнэ талаас нь авч үзэхийн тулд санхүүгийн тайлангийн хамгийн чухал хэсгүүд болох нийт орлогыг /өөрийн орлого, төсвийн санхүүжилт, татвар болон татварын бус орлого/ сонгон авч үзлээ.

Төлөвлөлтийн үе шатанд 2019 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаас тооцсон бол гүйцэтгэлийн үе шатанд 2020 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн нийт орлого 2975763.5 мянган төгрөгөөр 1 хувиар тооцож 29757.6 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсон болно.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 82565.7 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 88557.2 мянган төгрөг болж, 5991.5 мянган төгрөгөөр өсөж, төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд байршиж байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл		/мянган төгрөг/			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь	
ОНХС	0	5398.7	5398.7	100.0	
СХС	4692.5	9972.7	5280.2	212.5	
Төрийн сан	77873.2	73185.8	-4687.4	-3.9	
Дүн	82565.7	88557.2	5991.5	308.6	

Эх сурвалж: Ховд сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.2 Авлага

Авлага ~~Мөнгөн хөрөнгийн –оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.~~ дансны эхний үлдэгдэл 217146.1 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 226575.0 мянган төгрөг болж, 9429.0 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №2. Авлагын үлдэгдэл		/мянган төгрөг/		
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	3058.2	834.3	(2223.9)	
Байгууллагаас авах авлага	4243.5	298.3	(3945.2)	
Хувь хүмүүсээс авах авлага	0	0	0	
Зээлийн хүүгийн авлага	209844.4	208733.4	(1111)	
Татаас санхүүжилтын авлага		16709.1	16709.1	

Дүн	217146.1	226575.1	9429.0
------------	----------	----------	--------

Эх сурвалж: Ховд сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдэлд олон жилийн насжилттай 226575.1 мянган төгрөгийн дараах авлага байна.

Нийт авлагын дийлэнхийг сум хөгжүүлэх сангийн зээл, зээлийн хүүгийн авлага эзэлж байгаа бөгөөд оны эхэнд 209844.4 мянган төгрөгийн зээлийн авлагын үлдэгдэлтэй байсан ба тайлант онд нэг ч зээл олгоогүй, 5280.2 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүү эргэн төлөгдөж, оны эцэст 9972.7 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Сум хөгжүүлэх сангаас 2010-2018 онуудад олгосон 11 зээлдэгчтэй холбогдох 67272.8 мянган төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн авлага байгаа нь сангийн эргэцийг удаашруулж, хөрөнгийн үр өгөөжийг бууруулж байна. Хугацаа хэтэрсэн 11 зээлдэгчтэй холбогдох авлагыг 2019, 2020 онд шүүх, хяналтын байгууллагад шилжүүлж шийдүүлээгүй байгаа нь холбогдох албан тушаалтнуудын ажлын хариуцлага сул байгааг харуулж байна.

Хүснэгт № 3. Урьдчилгаа дансны үлдэгдэл		/мянган төгрөг/	
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Урьдчилж гарсан зардал	0	4200.0	4200.0
Үндсэн хөрөнгө бэлтгэх урьдчилгаа	0	1690.0	1690.0
Тусгай зориулалтын сан	40000.0	40000.0	0
Дүн	40000.0	45890.0	5890.0

Эх сурвалж: Ховд сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Урьдчилгаа данс өмнөх оноос 5890.0 мянган төгрөгөөр өсөж оны эцэст 45890.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй барагдуулах боломжтой авлага байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- 2020 онд сумын ОНХС-аас 4200.0 мянган төгрөгийг ОНХС-ийн журмыг зөрчиж цаг уурын өртөөг нэгдсэн халаалтын шугамд холбох, засварлах гэж Вива зоне ХХК-д шилжүүлсэн ба суманд нэгдсэн халаалт ороогүй тухайн ажил нь хийгдээгүй зөрчил илэрлээ.

3.5.3 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. эхний үлдэгдэл 146661.3 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 163116.7 мянган төгрөг болж, 16455.4 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 4. Бараа материалын үлдэгдэл		/мянган төгрөг/	
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	2061.4	2061.4	0
Эм боох материал	4516.4	13288.6	8772.2
Бичиг хэргийн материал	1759.6	2245.7	486.1
Аж ахуйн материал	20492.4	23714.4	3222.0
Сэлбэг хэрэгсэл	1100.0	1152.0	52.0
Түлш, шатах тослох материал	12619.1	10627.6	(1991.5)
Барилгын засварын материал	1722.7	2853.1	1130.4
Хүнсний материал	8583.7	7192.5	(1391.2)
Бусад хангамжийн материал	93805.8	99981.2	6175.4

Дүн	146661.3	163116.7	16455.4
------------	----------	----------	---------

Эх сурвалж: Ховд сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны үлдэгдэл Ерөнхий боловсролын сургууль 640.7, Эрүүл мэндийн төв 13280.5, ЗДТГазар 6893.9 мянган төгрөгөөр тус тус өссөн нь Ерөнхий боловсролын сургуулийн тусгай зориулалтын бараа материал, ЗДТГ-ын аж ахуйн материал, 32 тн нүүрсний үлдэгдэл, Эрүүл мэндийн төв Ковид-19 цар тахлын бэлэн байдлын шаардлагатай бараа материал нөөцөлсөнтэй холбоотой байна. Тайланд онд 9307.6 мянган төгрөгөөр хандив, үнэ төлбөргүйгээр бараа материал нэмэгдэж 259043.4 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн ~~Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. эхний үлдэгдэл 5780911.6 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 7049688.7 мянган төгрөг болж, 1268777.1 мянган төгрөгөөр өссөн байна.~~

Хүснэгт № 4. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга байгууламж, орон сууц	2723146.3	3877101.6	1153955.3
Тээврийн хэсэгсэл	163029.2	116549.2	-46480
Машин тоног төхөөрөмж	355011.5	389622.6	34611.1
Тавилга эд хогшил	170911	212484.6	41573.6
Түүх соёлын дурсгалт зүйл	2003.8	2003.8	0
Зам гүүр барилга байгууламж	147,691.9	199275.3	51583.4
Номын фонд	40483.7	42840.9	2357.2
Бусад үндсэн хөрөнгө	2102649.3	2135499.3	32850
Програм хангамж	6351.5	4678.0	-1673.5
Бусад биет бус хөрөнгө	69633.4	69633.4	0
Дүн	5,780,911.60	7049688.7	1268777.1

Эх сурвалж: Ховд сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд төсвөөс 98970.3 мянган төгрөгийн хөрөнгө бэлтгэсэн, үнэ төлбөргүй хандиваар, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 1238808.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

3.5.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн ~~Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. эхний үлдэгдэл 5331.6 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 17205.3 мянган төгрөг болж, 11873.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна.~~

Хүснэгт №6. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -
Богино хугацаат өр төлбөр дүн			
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	2319.1	496.3	(1822.8)
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	168.7	258.7	90.0

Татаас санхүүжилтийн өглөг		16738.8	16738.8
Байгууллагад төлөх өглөг	2647.2		(2647.2)
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	196.7	29.8	(166.9)
Нийт дүн	5331.7	17205.3	11873.6

Эх сурвалж: Ховд сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд байгаа өглөгүүд 2021 оны тайлангийн хугацаанд бүрэн барагдах боломжтой байна.

3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 5126669.1 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 6242348.8 мянган төгрөг болж, 1115679.7 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт /-/
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1507216.0	1507216.0	-
Хуримтлагдсан үр дүн	1930332.8	3046012.5	1115679.7
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1689120.2	1689120.2	-
Дүн	5126669.1	6242348.8	1115679.7

Эх сурвалж: Ховд сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл дансны үлдэгдэл өөрчлөлт ороогүй, хуримтлагдсан үр дүн 3046012.5 мянган төгрөг болж 1115679.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд 1116213.3 мянган төгрөгийн ашигтай ажиллаж, бодлогын өөрчлөлт алдааны залруулга дансанд СХС-ийн алданги, хүүг өмнөх онд зөрүүтэй тооцсоноос шалтгаалан бүртгэгдсэн 557.1 мянган төгрөгийн алдааны залруулга байна.

3.5.10 Орлогын данс

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар татварын бус орлого 994982.1, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого 982616.6, тусгай шилжүүлгийн санхүүжилт 236856.2, орон нутгаас олгох санхүүжилт 128014.7, аймгаас олгох санхүүгийн дэмжлэг 97809.4, орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлого 7096.9, ЭМДСангаас 16355.2 мянган төгрөгөөр өссөн, татварын орлого 41687.9, орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих орлого 28228.6 мянган төгрөгөөр тус тус буурчээ.

Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл	Өөрчлөлт
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2977626.4	4492878.5	1515252.0
Татварын орлого	108478.6	66790.6	(41687.9)
Татварын бус орлого	263709.2	1258691.4	994982.1
Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	251495.6	1234112.3	982616.6
Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1507491.6	1744347.8	236856.2
Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	482385.0	610399.7	128014.7
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	68878.9	172932.8	104053.9
Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	95011.4	66782.8	(28228.6)
Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих			
Орон нутгийн төсөвт байгууллага төвлөрүүлэх шилжүүлэг		7096.9	7096.9
Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт/аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	432090.6	529900.0	97809.4

Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	19581.0	35936.2	16355.2
---	---------	---------	---------

Аудитын илрүүлэлт:

- Өмнөх оны аудитаар өгөгдсөн сум хөгжүүлэх сангаас зээл аваад зээлийн хугацаа хэтэрсэн зээлдэгч нартай холбоотой 70 сая төгрөгийн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, хугацаа хэтэрсэн зээлдэгч нарыг хуулийн байгууллагад шилжүүлж зээлийн эргэн төлөлтийг сайжруулаагүй тайланд онд зээл, зээлийн хүүд төлүүлэх 32939.1 мянган төгрөгөөс 5280.2 мянган төгрөгийн зээл зээлийн хүү эргэн төлөгдсөн байна.
- Малжуулах төслөөр 2014-2016 онд олгосон 8000.0 мянган төгрөгийн 5 иргэнтэй холбоотой авлага барагдуулах арга хэмжээ аваагүй.

3.5.11 Зардлын данс

Нийт зардал өмнөх оноос 534824.3 мянган төгрөгөөр буюу 18.8 хувиар өссөн нь өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан цалин, шимтгэлийн зардал, урсгал шилжүүлэг, хөрөнгийн зардлууд тус тус өссөн, хангамж бараа материалын зардал, эд хогшил урсгал засварын зардал, нормативт зардал, томилот зочны зардлууд буурсан байна.

Хүснэгт № 9 . Зарлагын гүйцэтгэл

/мянган төгрөг/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл	Өөрчлөлт
	2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2840840.8	3375665.1	534824.3
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1407185.9	1689551.1	282365.1
2102	Ажил олгогчоос даатгалд төлөх	186663.6	216243.6	29580.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	89669.3	96824.7	7155.4
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	142832.0	127931.9	(1490060)
2105	Нормативт зардал	145562.5	95611.4	(49951.0)
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	27234.6	9378.9	(17855.7)
2107	Томилот, зочны зардал	9128.7	3308.0	(5820.7)
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	60808.3	73392.9	12584.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	266279.5	277076.9	10797.4
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	503179.6	786345.2	283165.6
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	2296.4	0	2296.4

Аудитын илрүүлэлт:

- ОНХС-ын төсөв төлөвлөгөөнд иргэдийн санал асуулгаар эрэмбэлэгдээгүй Мөнгөлөг шагшуурга, цас мөсний баярын хөтөлбөр 531.6, Цаг уур өртөө болон айл өрхүүдийг нэгдсэн халаалтын шугамд холбох 4200.0, Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажил 1000.0, Корона вирус өвчний урьдчилан сэргийлэх багж хэрэгсэл, ариутгал бодис худалдан авах зардал 2869.7 нийт 8601.3 мянган төгрөгийг хөтөлбөр арга хэмжээнд төлөвлөж зарцуулсан.
- Батлагдсан Олон үндэстэн ястны өв соёл хөтөлбөр, Хогны менежмент, Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, Тайван амгалан Ховдчууд хөтөлбөрүүдээс удирдлагыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой урсгал зардлууд санхүүжүүлсэн байна. Тухайлбал: Шатахуунд 1242.3, өргөмжлөл медаль 1412.5, маскны үнэ 300.0, ариутгалд 355.0, Серикбергений дансанд 354.6, насосны үнэ 280.0, худгийн засварт 478.4, нийт 4422.8 мянган төгрөг

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэлт

Ховд сумын ИТХ-ын 2020 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай 10/3 дугаар тогтоолд Ховд сумын Төвлөрүүлэн захирагчийн тайлант онд 41368.5 мянган төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 66790.7 мянган төгрөгийн татварын орлого, татварын бус орлого 17858.9 мянган төгрөг, бүгд 84649.6 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 204.6 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт 10. Сумын орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /мянган төгрөг/

Орлогын ангилал	2020 оны		Зөрүү
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
	0	0	
Нийт орлого ба тусламжийн дйн	41368.5	66790.7	(25422.2)
Татварын орлого	41368.5	66790.7	(25422.2)
Орлогын албан татвар	11290.0	36511.2	(25221.2)
Хувь хүний орлогын албан татвар	11290.0	36511.2	(25221.2)
Үйл ажиллагааны орлого	790.0	8641.0	(7851.0)
Шууд бус орлого	10500.0	27870.2	(17370.2)
Хөрөнгийн албан татвар	24416.0	25472.8	(1056.8)
Бууны албан татвар	2376.0	660.0	1716.0
Иргэдийн мөнгөн хадгаламжийн хүүгийн орлого	22040.0	24812.8	(2772.8)
Бусад татвар, телбер, хураамж	5662.5	4806.7	755.8
Бусад нийтлэг телбер, хураамж	3360.0	4315.6	(955.6)
Улсын тэмдэгтийн хураамж	2450.0	2869.3	(419.3)
Тигээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны	200.0	987.3	(787.3)
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	710.0	459.0	251
Газрын телбер		164.4	(164.4)
Байгалийн нөөц ашигласны телбер	2302.5	326.7	1975.8
Ан амьтны нөөц ашигласны телбер			
Ус, рашааны нөөц ашигласны телбер	802.5	0	802.5
Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны телбер	1500.0	326.7	(1173.3)

Эх сурвалж: Ховд сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны төсвийн зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 2336208.8 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 2336208.8 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 22834.8 мянган төгрөгөөр нэмж 25171103.6 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 9 хөтөлбөрт зориулан 2517103.6 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 2374415,3 мянган төгрөгийг урсгал зардалд, 91188,3 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, Эргэж төлөгдөх зээлийн зардалд 51500.0 мянган төгрөг тус тус зарцуулахаар батлагджээ.

Тайлант онд батлагдсан төсөв 2517103.6 мянган төгрөгийн, 1741780.1 мянган төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжихээр, 588292.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс санхүүжихээр, 35953.4 мянган төгрөгийг ЭМД-ын сангаас санхүүжихээр, 4605.0 төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр ОНХС-ийн хөрөнгөөр 94972.8 мянган төгрөг, сум хөгжүүлэх сангаас 51500.0 мянган төгрөг тус тус төлөвлөжээ.

Батлагдсан төсөв нь гүйцэтгэлээр тусгай шилжүүлгээс 1633034.7 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 575112.8 мянган төгрөг, ЭМД-ын сангаас 35936.4 мянган төгрөг, төсөвт байгууллагын үйл ажиллагааны орлогоос 2551.0 мянган төгрөг, ОНХС-ийн хөрөнгөөр 94972.8 мянган төгрөг, СХСангийн зээлийн эргэн төлөлтөөс 5280.0 мянган төгрөг нийт 2346887.7 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн байна.

Орон нутгийн төсвийн зардлын хэмнэлтээс 7096.0 мянган төгрөг, нэмэлт дансны орлого болох 16709.0 мянган төгрөг бүгд 23805.0 мянган төгрөгийг сумын ерөнхий дансанд төвлөрүүлсэн байна.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлого 2363.5 мянган төгрөгөөр бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 1741.5 мянган төгрөгөөр тасарсан нь Соёлын төвийн өөрийн орлого тасарсантай холбоотой байна. Мөн сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтөөс 46338.0 мянган төгрөгийн орлого бүрдээгүй байна.

Орон нутгийн хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын 17 төсөл, арга хэмжээнд 81462.8 мянган төгрөг батлагдсан ба гүйцэтгэлээр 76064.1 мянган төгрөгийн ажил хийгдэж “Корона вирус Цар тахал” өвчний улмаас 3 ажил дутуу хийгдэж одоо дансанд 5398.7 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Д/д	Байгууллагын нэр	Нийт төлөвлөгөө			Гүйцэтгэл			Зөрүү	Тайлбар
		Санхүүжилт	Өөрийн орлого	нийт	Санхүүжилт	өөрийн орлого	Нийт		
1	ЗДТГ	392,368.6	2,605.0	394,973.6	383,908.5	2,363.5	386,272.0	(8,701.6)	Орон нутагт төвлөрүүлсэн
2	ИТХ	56,896.6	-	56,896.6	56,325.8	-	56,325.8	570.8	Орон нутагт төвлөрүүлсэн
3	Сум хөгжүүлэх сан	51,500.0	-	51,500.0	5,280.2	-	5,280.2	(46,219.8)	СХС зээлийн эргэн төлөлт төлөвлөгдсөн хэмжээнд бүрдээгүй
4	ОНХС	81,462.8	-	81,462.8	76,064.1	-	76,064.1	5,398.7	Төлөвлөгдсөн төсөл хөтөлбөрийн зардал санхүүжүүлээгүйтэй холбоотой мөнгө үлдсэн
ОНБ-дын дүн		582,228.0	2,605.0	584,833.0	521,578.6	2,363.5	523,942.1	(48,951.9)	
5	ЕБСургууль	1,143,751.3	500.0	1,144,251.3	1,077,440.9	187.5	1,077,628.4	66,622.9	Төвлөрүүлэв
6	Хүүхдийн цэцэрлэг	288,308.9	-	288,308.9	247,601.9	-	247,601.9	40,707.0	Төвлөрүүлэв
7	Эрүүл мэндийн төв	417,239.5	-	417,239.5	415,387.6	-	415,387.6	(1,851.9)	ЭМДС-аас дутуу санхүүжилт авсан
8	Соёлын төв	80,954.7	1,500.0	82,454.7	76,966.0	-	76,966.0	5,488.7	Өөрийн орлогын төлөвлөгөө тасарсан,

							хэмнэсэн зардлыг төвлөрүүлсэн
ТЗШ дүн	1,930,254.4	2,000.0	1,932,254.4	1,817,396.4	187.5	1,817,583.9	110,966.7
Нийт дүн	2,512,482.4	4,605.0	2,517,087.4	2,338,975.0	2,551.0	2,341,526.0	62,014.8

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн төсөл хөтөлбөр хөрөнгө оруулалтын ажилд сумд эрх шилжүүлснээр шинээр Баянбулаг багт өндөр хүчдэлийн шугам татагдсан мөн гүн өрөмдмөлийн худаг гаргасан, тавилга, тоног төхөөрөмж худалдаж авсан. Сумын 2019 оны давсан орлогыг хуваарилж, ОНХСангийн хөрөнгөөр ТЗШ-ийн байгууллагуудад их засвар, тоног төхөөрөмж худалдан авахаар ИТХурлын тогтоолоор хөрөнгө баталсан, Статистикийн судалгааны зардал, Онцгой байдлаас томилолтын зардал, нэмэлт орлогын дансанд 172932.8 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, орон нутгийн төсөвт 16709.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №12. Нэмэлт данс /мянган төгрөг/

Д/д	Байгууллагын нэр	Нэмэлт төсөв			Тайлбар
		НДШ листийн орлого	Бусад орлого	Нийт	
1	ЗДТГ	-	121,890.1	121,890.1	Аймгийн ОНХС хөрөнгө оруулалт 100941.1 мянган төгрөгийн их засвар, тоног төхөөрөмж авсан, цахилгааны өндөр хүчдэлийн шугам, худаг шинээр баригдсан, хүн амын тооллогын зардал 4906.4 мянган төгрөг, 16043.0 төгрөгийг төвлөрүүлсэн
2	ИТХ			-	
3	ЕБСургууль		35,560.0	35,560.0	аймаг сумын ОНХС хөрөнгө оруулалтаар тавилга их засвар хийгдсэн 35560.0 төг
4	Хүүхдийн цэцэрлэг	-	4,484.4	4,484.4	ОНХС-аас 4050.0 мянган төгрөг, тавилга тоног төхөөрөмж 434.4 мянган төгрөг хоолны үнэ
5	ЭМТ		9,998.3	9,998.3	ОНХС-аар 5000.0, ЭМГазраас-өөс 4998.3
6	Соёлын төв		1,000.0	1,000.0	ОНХС-аас 1000.0 мянган төгрөг засвар
Нийт дүн		-	172,932.8	172,932.8	

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 151 мэдээллээс 97 мэдээллийг хугацаанд нь, 40 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 14 мэдээллийг огт мэдээлээгүй, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлт, дараа жилийн төсвийн төслийн мэдээллийг байршуулаагүй байна.

3.8. ӨМНӨХ ЗӨВЛӨМЖИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЛААРХ ТАЙЛБАР, ТОДРУУЛГА

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид төлбөрийн акт, албан шаардлага өгөгдөөгүй, 120000.7 мянган төгрөгийн 4 алдаа зөрчилд илэрснийг 1 алдааг залруулж 119000.8 мянган төгрөгт 3 зөвлөмж хүргүүлсэн ба хэрэгжилт 66.6 хувьтай хэрэгжсэн байна.

Хүснэгт 13. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	3	119000.8	2	49000.8	1	70000.0	66.6%
Нийт	3	119000.8	2	49000.8	1	70000.0	66.6%

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 8 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 5 байгууллагыг аудитад хамруулан дүгнэлт гаргаж, 3 тайланг түүвэрт хамруулсан байна.

Хүснэгт №14. Аудитад хамрагдсан хэлбэр, аудитын дүгнэлт

№	Байгууллагын ангилал, нэр	Санхүүгийн тайлангийн аудит хийсэн хэлбэр			Аудитын дүгнэлт	
		Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт	Гэрээгээр хийлгэсэн	Зөрчилгүй	хязгаарлалттай
1	ЗДТГ	1			1	
2	ИТХ		1			
3	Төсвийн шууд захирагч	Сургууль	1		1	
4		Цэцэрлэг	1		1	
5		Соёлын төв	1		1	1
6		ЭМТөв	1			1
7	ОНТС	СХС		1		
8		ОНХС		1		
Дүн		5	3	1	5	0

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй”-5, дүгнэлт гаргасан байна.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар илэрсэн алдаа, зөрчил:

Аудитаар нийт 41680.6 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 4715.6 мянган төгрөгийн 2 төлбөрийн акт, 36483.0 мянган төгрөгийн 4 алдааг арилгах 2 албан шаардлага, 482.0 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 2 зөвлөмж өглөө.

Төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн акт, албан шаардлага

- Сумын ЗДТГ-ын нэмэлт дансанд төвлөрсөн хүү торгуулийн орлогоос 515.6 мянган төгрөгийг хүү торгуулийн дансанд төвлөрүүлэлгүй зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн “23.3.Татварын бус орлого нь төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн төрийн болон орон нутгийн өмчид ногдох хувьцааны ногдол ашиг,эд хөрөнгийг ашигласны төлбөр, төрийн болон орон нутгийн өмчийг түрээслэсний орлого, торгуулийн орлого, ...орлогоос бүрдэнэ”, “23.9.2.орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийг ашигласны төлбөр болон борлуулсны орлого, хүү, торгуулийн орлого”, Нягтлан бодох

бүртгэлийн тухай хуулийн “20.2.5.-д дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, гэсэн заалтуудыг зөрчсөн, аудитын “тохиолдсон байх”, “үнэлгээ”, “толилуулга ба тодруулга”, “үнэн зөв байдал” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Төлбөрийн акт тогтоох.

- ОНХС-ийн журмыг зөрчиж цаг уурын өртөөг нэгдсэн халаалтын шугамд холбох, засварлах 4200.0 мянган төгрөгийг Вива зоне ХХК-д шилжүүлсэн ба суманд нэгдсэн халаалт ороогүй тухайн ажил нь хийгдээгүй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.3.1. “орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр хуулиар тогтоосон чиг үүргээс бусад хөтөлбөр, арга хэмжээ”, 6.1 “Төсвийг төлөвлөх, батлах, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож хэрэгжүүлэх үүрэгтэй”, 6.4.1 “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журмын 4.2.5 “Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагаас бусад улсын төсвийн байгууллагын хөрөнгийн зардал” гэсэн заалтуудтай тус тус нийцээгүй, аудитын “тохиолдсон байх”, “үнэлгээ”, “толилуулга ба тодруулга”, “үнэн зөв байдал” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Төлбөрийн акт тогтоох.

- Тайлант онд ОНХС-аас 2020 онд иргэдийн саналаар эрэмбэлэгдээгүй 4 ажил, хөтөлбөр арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн, ОНХС-ын хөтөлбөрүүдээс удирдлагыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой урсгал зардлууд санхүүжүүлсэн байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 6-р зүйлийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, 60.3.1. “орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр хуулиар тогтоосон чиг үүргээс бусад хөтөлбөр, арга хэмжээ”, 60.3.6-д “Орон нутгийн иргэдийн саналыг аваагүй, орон нутгийн төсвийн төлөвлөгөөнд тусгаж батлаагүй зардал, арга хэмжээнд хөрөнгө зарцуулахыг хориглоно”, 60.4. “Энэ хуулийн 60.3.1-д заасан хуулиар тогтоосон чиг үүрэгт аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг хамаарахгүй”, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам 4.2. “ОНХС-ийн хөрөнгийг дараах зүйлд зарцуулж үл болно”, Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, хяналт тавих журмын 6.3. “Энэ журмыг зөрчсөн этгээдэд хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэх бөгөөд санд учирсан хохирлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу гэм буруутай этгээд хариуцан барагдуулна” заалтуудтай тус тус нийцээгүй, аудитын “тохиолдсон байх”, “үнэлгээ”, “толилуулга ба тодруулга”, “үнэн зөв байдал” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Албан шаардлага өгөх

- СХС-ын хугацаа хэтэрсэн зээлдэгч нарыг хуулийн байгууллагад шилжүүлж зээлийн эргэн төлөлтийг сайжруулаагүй, Малжуулах төслөөр 2014-2016 онд олгосон 8000.0 мянган төгрөгийн 5 иргэнтэй холбоотой авлага барагдуулах арга хэмжээ аваагүй нь Төсвийн тухай хуулийн 6-р зүйлийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, хяналт тавих журмын 6.3. “Энэ журмыг зөрчсөн этгээдэд хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэх бөгөөд санд учирсан хохирлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу гэм буруутай этгээд хариуцан барагдуулна” заалтуудтай тус тус нийцээгүй, аудитын “тохиолдсон байх”, “үнэлгээ”, “толилуулга ба тодруулга”, “үнэн зөв байдал” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага өгөх

Төвлөрүүлсэн захирагчид 482.0 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд өгсөн 2 зөвлөмжийг менежментийн захидалд дурдсан болно.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн алдаа, зөрчил

Ховд сумын ТТЗ-ын нэгтгэлд хамрагдсан төсвийн шууд захирагчдын 2020 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 81471.6 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрч, 14549.0 мянган төгрөгийн алдааг залруулсан байна.

Залруулагдаагүй 58922.6 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлөөс 4715.6 мянган төгрөгийн 2 алдаа зөрчилд төлбөрийн акт, 36483.0 мянган төгрөгийн 4 алдаа зөрчилд 2 албан шаардлага, 17724.0 мянган төгрөгийн 11 алдаа зөрчилд зөвлөмж өгөгдсөн байна. Нийт алдаа зөрчил, шийдвэрлэлтийг хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт № 15. ТШЗ-ын нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар илэрсэн нийт алдаа зөрчил, шийдвэрлэлт /мянган.төгрөг/

№	Байгууллагын ангилал, нэр	нийт илэрсэн алдаа		Үүнээс залруулсан		Залруулаагүй		
		тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	
1	Төсвийн шууд захирагч	ЗДТГ	6	11513.1	-	-	6	11513.1
2		ИТХ	-	-	-	-	-	-
3		Сургууль	6	17026.2	4	11724.0	2	5302.2
4		Цэцэрлэг	3	3767.3	1	2825.0	2	942.3
5		Соёлын төв	1	-	-	-	1	-
6	ОНТС	СХС	2	27658.9	-	-	2	27658.9
7		ОНХС	3	13506.1	-	-	3	13506.1
		Дүн	21	73471.6	5	14549.0	16	58922.6

№	Байгууллагын ангилал, нэр	Залруулаагүй алдаа, зөрчил	Үүнээс: Залруулаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж			
			тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн		
1	Төсвийн шууд захирагч	ЗДТГ	6	11513.1	1	515.6	-	-	5	10997.5
2		ИТХ	0	-	-	-	-	-	-	-
3		Сургууль	2	5302.2	-	-	-	-	2	5302.2
4		Цэцэрлэг	2	942.3	-	-	-	-	2	942.3
5		Соёлын төв	1	-	-	-	-	-	1	-
6	ОНТС	СХС	2	27658.9	-	-	2	27658.9	-	-
7		ОНХС	3	13506.1	1	4200.0	1	8824.1	1	482.0
		Дүн	16	58922.6	2	4715.6	3	36483.0	11	17724.0

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Дараагийн аудитаар ОНХС-ийн төлөвлөлтийн талаар авч үзэхээс өөр анхаарал татахуйц асуудал байхгүй байна.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой асуудал

- 1.1. Илрүүлэлт: ОНХС-ын олон үндэстэн ястны өв соёл хөтөлбөрөөс н.Серикбергений данс руу шилжүүлэх 1820.0 мянган төгрөгөөс ашиг суутгасан боловч сумын татварын данс руу шилжүүлээгүй, Баруун салаа багийн хашаа барих ажлын санхүүжилтийг н.Хусманы данс руу шилжүүлэхдээ ашиг суутгалгүй 3000.0 мянган төгрөг шилжүүлсэн зөрчил илэрлээ.
- 1.2. Эрсдэл: Төсвийн зарцуулалтын хяналт сулрах, харилцагч байгууллага, хувь хүн татвараас зайлсхийх
- 1.3. Өгсөн зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.7. “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно”, Татварын ерөнхий хуулийн 28.5. “Татвар төлөгч борлуулалт хийх тухай бүрд хэрэглэгчийн системээс дахин давтагдашгүй дугаар бүхий төлбөрийн баримтыг хэвлэж өгөх, эсхүл цахимаар илгээх үүрэгтэй” гэсэн заалтуудыг мөрдөн ажиллаж,

худалдан авалтын ажил гүйлгээ бүрийг И баримтаар баталгаажуулах. Хувь хүнээс суутгасан ашгийн татварыг татварын орлогын дансанд төвлөрүүлж хэвших.

1.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн.

2.1 . Төрийн сангийн гүйлгээтэй холбоотой асуудал

2.1.1. Илрүүлэлт: Сумын хэмжээнд гүйлгээ хийж байгаа төсөвт байгууллагууд, ОНХС, СХС-гийн дансны хуулгаар буцсан гүйлгээ их гарч байгаа зөрчил илэрлээ.

2.1.2. Эрсдэл: Төрийн сангийн гүйлгээ үнэн зөв илэрхийлэгдэхгүй байх.

3.1.3 Өгсөн зөвлөмж. Байгууллагуудын дансны гүйлгээнд буцсан гүйлгээнүүд их гарч байгаад анхаарч, дотоод хяналт, гүйлгээ бүрт тавих төрийн сангийн хяналтыг сайжруулах.

2.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Үйлчлүүлэгч байгууллага хүлээн зөвшөөрсөн

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 6 дугаар сарын 15-ний дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Хавсралт

5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо:	Аудитын нэр:	Ховд сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	Аудитын код:
2020			ХОА-2021/04/СТА-ТТЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Ховд сумын Засаг дарга		Мянган төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
1	ОНХС-аас 2020 онд иргэдийн саналаар эрэмбэлэгдээгүй 4 ажил, хөтөлбөр арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн.	4401.3	Албан шаардлага	Засаг дарга, санхүүгийн албаны дарга	Я.Өмирхан, Д.Жолды, К.Жанбота
2	ОНХС-ын хөтөлбөрүүдээс удирдлагыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой урсгал зардлууд санхүүжүүлсэн байна.	4422.8	Албан шаардлага	Засаг дарга, санхүүгийн албаны дарга	Я.Өмирхан, Д.Жолды, К.Жанбота
3	СХС-ын хугацаа хэтэрсэн зээлдэгч нарыг хуулийн байгууллагад шилжүүлж зээлийн эргэн төлөлтийг сайжруулаагүй	27658.9	Албан шаардлага	Засаг дарга, санхүүгийн албаны дарга	Я.Өмирхан, Д.Жолды, К.Жанбота

4	Малжуулах төслөөр 2014-2016 онд олгосон 8000.0 мянган төгрөгийн 5 иргэнтэй холбоотой авлага барагдуулах арга хэмжээ аваагүй.	0	Албан шаардлага	Засаг дарга, санхүүгийн албаны дарга	Я.Өмирхан, Д.Жолды, К.Жанбота
5	ОНХС-ийн журмыг зөрчиж цаг уурын өртөөг нэгдсэн халаалтын шугамд холбох, засварлах гэж Вива зоне ХХК-д шилжүүлсэн ба суманд нэгдсэн халаалт ороогүй тухайн ажил нь хийгдээгүй.	4200.0	Төлбөрийн акт	Засаг дарга, нягтлан бодогч	Я.Өмирхан, Д.Жолды, К.Жанбота
6	Сумын ЗДТГ-ын нэмэлт дансанд төвлөрсөн хүү торгуулийн орлогоос 515600 төгрөгийг хүү торгуулийн дансанд төвлөрүүлэлгүй зарцуулсан.	515.6	Төлбөрийн акт	ЗДТГ-ын дарга, нягтлан бодогч	Х.Өнерхан, Т.Ернур
7	ОНХС-аас хувь хүмүүст олгох санхүүжилтээс ашиг суутгаагүй 300.0, суутгасан боловч татварын дансруу төвлөрүүлээгүй 182.0 мянган төгрөг зөрчил илэрлээ.	482.0	Зөвлөмж	Засаг дарга, нягтлан бодогч	Я.Өмирхан, К.Жанбота
8	Төрийн сангийн гүйлгээнүүдэд буцсан гүйлгээ их байна.	0	Зөвлөмж	Санхүүгийн албаны дарга, Төрийн сангийн мэргэжилтэн	Д.Жолды, Х.Володя
	Дүн	41680.6			

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2021 оны 03 сарын 25 өдөр

Дугаар 22/А.2170425

Ховд

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Ховд аймгийн Ховд сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан баталгаажуулах аудитаар сумын ЗДТГ-ын нэмэлт дансанд төвлөрсөн хүү торгуулийн орлогоос 515600 төгрөгийг хүү торгуулийн дансанд төвлөрүүлэлгүй зарцуулсан зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн "23.3.Татварын бус орлого нь төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн төрийн болон орон нутгийн өмчид ногдох хувьцааны ногдол ашиг,эд хөрөнгийг ашигласны төлбөр, төрийн болон орон нутгийн өмчийг түрээслэсний орлого, торгуулийн орлого,орлогоос бүрдэнэ", "23.9.2.орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийг ашигласны төлбөр болон борлуулсны орлого, хүү, торгуулийн орлого", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн "20.2.5.-д дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах", гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "Шалгаадагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно." гэж заасныг үндэслэн **ТОГТООХ** нь:

1. Дээр дурдсан 515600 /таван зуун арван таван мянга зургаан/ төгрөгийг ЗДТГ-ын дарга, нягтлан бодогч нараас суутган Төрийн сан банкин дахь бусад нэр зааж ангилагдаагүй орлогын 100160000955 тоот дансанд 2021 оны 5 дугаар сарын 30-ны дотор төвлөрүүлэх.
2. Актын биелэлтийг 2021 оны 6 дугаар сарын 15-ны дотор Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт¹ ирүүлэхийг сумын ЗДТГ-ын дарга Х.Өнөрхан, нягтлан бодогч Т.Ернур нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АУДИТОР

А.ЦЭЦЭГСҮРЭН
Ц.АЗЗАЯА

¹ Монгол улс, Ховд аймаг, Цамбагараа баг, ЗДТГ-ын 3 давхар, Утас:70433061, 70432545

021050116

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2021 оны 03 сарын 25 өдөр

Дугаар 83/А.2170425

Ховд

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Ховд аймгийн Ховд сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан баталгаажуулах аудитаар 4200000 төгрөгийг ОНХС-ийн журмыг зөрчиж цаг уурын өртөөг нэгдсэн халаалтын шугамд холбох, засварлах гэж Вива зоне ХХК-д шилжүүлсэн ба суманд нэгдсэн халаалт ороогүй тухайн ажил нь хийгдээгүй зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.3.1. "орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр хуулиар тогтоосон чиг үүргээс бусад хөтөлбөр, арга хэмжээ", 6.1 "Төсвийг төлөвлөх, батлах, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож хэрэгжүүлэх үүрэгтэй", 6.4.1 "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журмын 4.2.5 "Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагаас бусад улсын төсвийн байгууллагын хөрөнгийн зардал" гэсэн заалтуудтай тус тус нийцээгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "Шалгаадагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно." гэж заасныг үндэслэн **ТОГТООХ** нь:

3. Сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн данснаас олгосон 4200000 /Дөрвөн сая хоёр зуун мянган/ төгрөгийг "Вива зоне" ХХК-наас гаргуулж Төрийн сан банкин дахь Ховд сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 100101352400 тоот дансанд 2021 оны 04 дүгээр сарын 20-ны дотор төвлөрүүлэх.
4. Тогтоосон төлбөрийг барагдуулах арга хэмжээ авч төлбөрийн актын биелэлтийг 2020 оны 05 дугаар сарын 01-ны дотор Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт² ирүүлэхийг Ховд сумын Засаг дарга Я.Өмирхан, Санхүүгийн албаны дарга Д.Жолды, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн нягтлан бодогч К.Жанбота нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

А.ЦЭЦЭГСҮРЭН

АУДИТОР

Ц.АЗЗАЯА

² Монгол улс, Ховд аймаг, Цамбагарае баг, ЗДТГ-ын 3 давхар, Утас:70433061, 70432545

021050113

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2021 оны 02 сарын 25 өдөр

Дугаар 66/А.2190425

Ховд

ЗӨРЧИЛ АРИЛГАХ ТУХАЙ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Ховд аймгийн Ховд сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан баталгаажуулах аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. Өмнөх оны аудитаар өгөгдсөн сум хөгжүүлэх сангаас зээл аваад зээлийн хугацаа хэтэрсэн зээлдэгч нартай холбоотой 70 сая төгрөгийн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, хугацаа хэтэрсэн зээлдэгч нарыг хуулийн байгууллагад шилжүүлж зээлийн эргэн төлөлтийг сайжруулаагүй тайланд онд зээл, зээлийн хүүд төлүүлэх 32939.1 мянган төгрөгөөс 5280.2 мянган төгрөгийн зээл зээлийн хүү эргэн төлөгдсөн байна.
2. Малжуулах төслөөр 2014-2016 онд олгосон 8000.0 мянган төгрөгийн 5 иргэнтэй холбоотой авлага барагдуулах арга хэмжээ аваагүй.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6-р зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, хяналт тавих журмын 6.3. "Энэ журмыг зөрчсөн этгээдэд хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэх бөгөөд санд учирсан хохирлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу гэм буруутай этгээд хариуцан барагдуулна" заалтуудтай тус тус нийцээгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө." Гэж заасныг үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

1. 2010-2019 оны хугацаа хэтэрсэн зээлдэгч нарыг хуулийн байгууллагад шилжүүлж зээлийн эргэн төлөлтийг сайжруулан ажиллах.
2. Малжуулах төслөөс 2014-2016 онд зээл авсан нэр бүхий 5 иргэнтэй холбоотой асуудлыг холбогдох арга хэмжээ авч 8000.0 төгрөгийг эргэлтэд оруулах.
3. Албан шаардлагын биелэлтийг 2021 оны 05 дугаар сарын 30-ны дотор Ховд аймгийн төрийн аудитын газарт⁴ ирүүлэхийг Ховд сумын Засаг дарга Я.Өмирхан, Санхүүгийн албаны дарга Д.Жолды, нягтлан бодогч К.Жанбота нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР А.ЦЭЦЭГСҮРЭН
АУДИТОР ЦАЗЗАЯА

⁴ Монгол улс, Ховд аймаг, Цамбагаараг баг, ЗДТГ-ын 3 давхар, Утас:70433061, 70432545

021040160

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2021 оны 02 сарын 25 өдөр

Дугаар 65/А 2170425

Ховд

ЗӨРЧИЛ АРИЛГАХ ТУХАЙ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Ховд аймгийн Ховд сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан баталгаажуулах аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. ОНХС-ын төсөв төлөвлөгөөнд иргэдийн санал асуулгаар эрэмбэлэгдээгүй Мөнгөлөг шагшурга, цас мөсний баярын хөтөлбөр 531.6, Цаг уур ертөө болон айл өрхүүдийг нэгдсэн халаалтын шугамд холбох 4200.0, Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажил 1000.0, Короно вирус өвчний урьдчилан сэргийлэх багж хэрэгсэл, ариутгал бодис худалдан авах зардал 2869.7 нийт 8601.3 мянган төгрөгийг хөтөлбөр арга хэмжээнд төлөвлөж зарцуулсан.
2. Батлагдсан Олон үндэстэн ястны өв соёл хөтөлбөр, Хогны менежмент, Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, Тайван амгалан Ховдчууд хөтөлбөрүүдээс удирдлагыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой урсгал зардлууд санхүүжүүлсэн байна. Тухайлбал: Шатахуунд 1242.3, өргөмжлөл медаль 1412.5, маскны үнэ 300.0, ариутгалд 355.0, Серикбергений дансанд 354.6, насосны үнэ 280.0, худгийн засварт 478.4, нийт 4422.8 мянган төгрөг

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6-р зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 60.3.1."орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр хуулиар тогтоосон чиг үүргээс бусад хөтөлбөр, арга хэмжээ", 60.3.6-д "Орон нутгийн иргэдийн саналыг аваагүй, орон нутгийн төсвийн төлөвлөгөөнд тусгаж батлаагүй зардал, арга хэмжээнд хөрөнгө зарцуулахыг хориглоно", 60.4. "Энэ хуулийн 60.3.1-д заасан хуулиар тогтоосон чиг үүрэгт аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг хамаарахгүй", Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам 4.2. "ОНХС-ийн хөрөнгийг дараах зүйлд зарцуулж үл болно" гэсэн заалтуудтай тус тус нийцээгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан

021040160

гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.” гэж заасныг үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

1. Сумын удирдлагууд болон ИТХ-ын төлөөлөгчид орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх ажлыг орон нутгийн нийгэм, эдийн засгийн хөгжилд тулгуурласан бодлогоор, иргэдээс нэгдсэн зохион байгуулалттай санал авч, тэдгээрийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, нийтийн эрх ашигт нийцээгүй хөтөлбөрт хөрөнгө зарцуулдаг зөрчил дутагдлыг таслан зогсоох.

2. ОНХС-ын хөрөнгийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах хөтөлбөрүүдээс удирдлагыг хэрэгжүүлэх урсгал зардлыг санхүүжүүлэхгүй байх.

3. Албан шаардлагын биелэлтийг 2021 оны 05 дугаар сарын 30-ны дотор Ховд аймгийн төрийн аудитын газарт³ ирүүлэхийг Ховд сумын Засаг дарга Я.Өмирхан, Санхүүгийн албаны дарга Д.Жолды, нягтлан бодогч К.Жанбота нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

А.ЦЭЦЭГСҮРЭН

АУДИТОР

Ц.АЗЗАЯА

³ Монгол улс, Ховд аймаг, Цамбагараг баг, ЗДТГ-ын 3 давхар, Утас: 70433061, 70432545